

סילבוס - תוכנית הוראה לקורס

החממה לאקטיביזם פמיניסטי

מרצה: ד"ר גילי הרטל מתרגלת: ספיר סלוצקר עמראן
התוכנית ללימודי מגדר
Feminist Activist Habitat

סוג הקורס:	סמינר, תרגיל ופרקטיקום
היקף נ"ז:	6
שנת לימודים:	תשפ"ו
סמסטר:	א' + ב'
יום ושעה	
שעת קבלה:	יום ד' 15:30-16:30
מייל מרצה:	gilly.hartal@biu.ac.il
קישור לאתר למדה:	—

תיאור הקורס ומטרות למידה



תקציר הקורס

קורס זה ישלב דיון תיאורטי ביקורתי באקטיביזם, מחאה, עשייה חברתית ושינוי חברתי פמיניסטי או כזה שמבוסס על חשיבה מגדרית, תוך כדי עשייה והתנסות בשטח. נבחן במהלכו כשבעה מקרי בוחן שיהוו חלון ראווה אל העשייה החברתית הפמיניסטית, במיוחד בעשרים השנים האחרונות. מתוך הדיון במקרי הבוחן, נדון בסוגיות רבות ושונות כגון גוף, זמן, אידיאולוגיה, ממסד, משאבים, אסטרטגיות, מקומיות וגלובליות, רגשות, המרחב המקוון, קואליציות, פרקטיקות, גיוס לפעילות, המשכיות, שינוי מטרות, מבנה ארגוני, תומכים, רשתות חברתיות, זכויות אדם, מרחב, אתניות, מעמד, גזע, תנועה, מחאה, אנרכיזם, חסמים, מדיניות ו-NGO.

מטרות

הקורס בנוי משמונה מקרי בוחן, שדרכם נלמדת תיאוריה של אקטיביזם פמיניסטי.

מקרי הבוחן הם: המאבק על זכות הבחירה לנשים (יהודיות) בתקופת היישוב בארץ ישראל; התנגדות לאלימות מינית, צעדת השרמוטות ו-#metoo (בעיקר בישראל); תנועות נשים ושלווה ומאבק במיליטריזם; המאבק הלהט"בי; הפרדה מגדרית במרחב הציבורי (אוטובוסים, בתי ספר, אוניברסיטאות, צבא, עיר); המאבק בגזענות ו-Black Lives Matter; מאבק על הפלות וגוף.



- ביצוע התנסות מעשית (פרויקט) – הסטודנטים/ות בקורס יקדישו לפחות 6 שעות שבועיות לפעילות מעשית בפרויקט. התווית הפרויקט תתבסס על ההצעה שהוגשה כמטלת סיכום בסדנת השטח. ההתנסות המעשית יכולה להיות בכל מסגרת שתיבחר ובהסכמת המרצה.
- קריאת כל פריטי החובה בביבליוגרפיה.
- נוכחות והשתתפות בשיעורים.
- הגשת כל התרגילים במועדם.
- הגשת עבודה סמינריונית בסוף שנת הלימודים.

כאמור לעיל, על כל התרגילים חלה חובת הגשה. כלומר, לא ניתן להגיש את העבודה הסמינריונית ללא הגשת כל התרגילים המקדימים שנועדו לסייע בכתיבתה.

התאריך האחרון להגשת מטלת הסיכום הוא בהתאם לנהלי ועדת ההוראה של התוכנית – לפי מועד הגשת עבודות סמינריוניות. לא יתקבלו עבודות לאחר תאריך זה.

ביבליוגרפיה

אבו בקר, ח. (2015). התנועה הנשית-פמיניסטית הפלסטינית בתוך ישראל. בתוך: א. סבאע-חורי ונ. רוחאנא (עורכים), **הפלסטינים בישראל: עיונים בהיסטוריה, בפוליטיקה ובחברה – כרך שני** (ע"ע 206 – 222). חיפה: מדה אל-כרמל.

אברמוביץ' ד. (2008). **ארגונים פמיניסטיים יהודים ויהודים-פלסטינים בישראל – מאפיינים ומגמות.** קרן היינריך בל.

אמיר, מ. (2009). האקטיביזם של הידע: פרקטיקת הדיווח מהמחסומים במחסום Watch כפעולה פוליטית. תיאוריה וביקורת, 34, 71 - 92.

אמיר, מ. (2013). אקטיביסטית. בתוך: א. הנדל ואחרים (עורכים). **קריאת המחאה: לקסיקון פוליטי**, תל אביב, הקיבוץ המאוחד ומכון מינרווה למדעי הרוח.

בועז, ח. (2002). פרשת המאבק על זכות הבחירה לנשים בתקופת היישוב: הסטטוס קוו ויצירת קטגוריות חברתיות, **תיאוריה וביקורת**, 21, 107 - 132.

בלומן, א. והלוי, ש. (2009). מחאה מקומית: השתקפויות העבר בבחירות הגאוגרפיות של "נשים בשחור" בחיפה. אופקים בגאוגרפיה, 73, 159 - 174.

בריר-גארב, ר. (2004). תרגיל בהשמדה עצמית: פוליטיקה פמיניסטית באקדמיה, **תיאוריה וביקורת**, 24, 221-229.

גל עזר, מ. (2006). ויקי קנפו: גוף, הביטוס, מגדר, לאומיות ומחאה. **גדיש**, 10, 189 - 259.

הלמן, ש. ורפורט, ת. (1997). "אלה נשים אשכנזיות, לבד, זונות של ערבים, לא מאמינות באלוהים, ולא אוהבות את ארץ-ישראל": "נשים בשחור" ואתגור הסדר החברתי. תיאוריה וביקורת, 10, 175 - 192.

הרטל, ג. (2021), **הומולאומיות והפוליטיקה של תנועות להט"ב בישראל, עיונים, כתב עת רב-תחומי לחקר ישראל.**

הרצוג, ח. (2008). בין כיכר הדשא ושביל החצץ – נשים, פוליטיקה והחברה האזרחית. **תרבות דמוקרטית** 10, 214 – 191.

וורנר, מ. (2018). ציבורים/ציבורי-נגד. **מפתח**, 13, 159-194.

זיו, ע. (1999). דנה אינטרנשיונל. **תיאוריה וביקורת**, 13-401, 401-412.

זיו, ע. (2008). לחצות את גבולות המגדר, לבגוד בגבולות הלאום – הפוליטיקה הפרפורמטיבית של כביסה שחורה. בתוך: י. יונה וא. קמפ (עורכים), **פערי אזרחות: הגירה פרוץ וזהות בישראל** (ע"ע 290 – 320). מכון ון ליר בירושלים, הוצאת הקיבוץ המאוחד.

זלקינד, מ. (2020). הדרת נשים בישראל- עשור של מאבק. **שדולת הנשים בישראל**.

חרבון, ק. (2007). השתכנות מתקנת – סיפורן של נשים המתקנות עוול היסטורי. בתוך: ד' ברק-ארז, ש' ניסקי-רביד, י' ביטון וד' פוג' (עורכות), **עיונים במשפט, מגדר ופמיניזם** (ע"ע 413-462). קרית אונו: הקריה האקדמית אונו.

חרבון, ק. (2012). דיור ציבורי. בתוך: א' הנדל, א' אדלמן, מ' גבעוני, נ' יורן וי' קני (עורכים), **קריאת המחאה: לקסיקון פוליטי (2011-)** (ע"ע 71-79). תל-אביב: הקיבוץ המאוחד.

טריגר, צ. (2013). הפרדה בין גברים לנשים כהטרדה מינית. עיוני משפט, ל"ה, 703 – 746.

ינאי, א. (2005). מקלטי נשים בישראל: מחדשנות וולונטריות לאימוץ ממלכתי. **ביטחון סוציאלי**, 77 – 109.

מעייכי, ח. (2009). הקמת תנועה חברתית. בתוך: אלישבע סדן (עורכת), **עבודה קהילתית: שיטות לשינוי חברתי** (ע"ע 297-306). תל אביב: קו אדום, הוצאת הקיבוץ המאוחד.

מרכזי הסיוע (2007). **חוק וצדק – נפגעות ונפגעי תקיפה מינית ומערכת אכיפת החוק**. איגוד מרכזי הסיוע לנפגעות ולנפגעי תקיפה מינית בישראל.

ספרן, ח. (2006). **לא רוצות להיות נחמדות**. הפרק: המאבק על זכות הבחירה לנשים וראשיתו של הפמיניזם החדש בישראל. פרדס: חיפה.

פוגל-ביז'אווי, ס. (1992). האמנם בדרך לשוויון? מאבקם של הנשים לזכות בחירה ביישוב היהודי בארץ ישראל: 1917-1926. **מגמות, לד** (2), 262 – 284.

פוגל-ביז'אווי, ס. (1994). המאבק על המובן מאליו. **נגה: כתב עת פמיניסטי**, 21.

פרייזר, נ. (2004). מחלוקה להכרה? דילמות של צדק בעידן ה"פוסט סוציאליסטי". בתוך: ד. פילק וא. רם (עורכים), **שלטון ההון: החברה הישראלית בעידן הגלובלי** (עמ' 270 – 297). הוצאת הקיבוץ המאוחד ומכון ון ליר, ירושלים.

קמיר, א., הריס, ר., ברנדווין, י., פגודה, ש. ווינטר, ש. (2014). החוק למניעת הטרדה מינית במערכות המשפט והמשמעת: נתונים מן העשור הראשון. **"המשפט" ברשת: זכויות אדם ב'**, 16 – 97.

רימלט, נ. (2000). נשים במעוז הגבריו: אליס מילר והדילמה שבשילוב נשים בצבא. בתוך: ל. רוזנברג-פרידמן (עורכת), **הפמיניזם המשפטי מתיאוריה למעשה** (ע"ע 227 – 250). חיפה, פרדס.

רימלט, נ. (2012). המשפט כסוכן של רב-תרבותיות: על אוטופיה ומציאות בפרשת ההפרדה באוטובוסים. **משפטים, מ"ב**, 773 – 834.

רימלט, נ. (2013). בין פרשת ארן לפרשת חמו: סיפורו של אי-השוויון המגדרי בישראל. **משפט וממשל**, ט"ו, 11 – 26.

שדמי, א. (2007). בין מחאה לקבלת מרות "נשים בשחור" בישראל. בתוך: א. שדמי, לחשוב אישה (ע"ע 137 – 152). ירושלים, צבעונים.

שילה, מ. (2001). *המאבק לזכות הבחירה כאספקלריה לתפיסת האישה ביישוב- 1918–1926*, ירושלים, מתן-מכון תורני לנשים.

ששון-לוי, א. (1995). מודעות של מהפכנים – זהות של קונפורמים: תנועת המחאה "השנה ה-21". מחקר עיון מס' 1 האוני' העברית בירושלים הפקולטה למדעי החברה, המחלקה לסוציולוגיה ואנתרופולוגיה, המרכז ע"ש שיין למחקרים במדעי החברה.

Alvarez, S. E. (2009). Beyond NGO-ization? Refelctions from Latin America. *Dialogue*, 52 (2), 175-184.

Armstrong, E. A., Crag, S. M., & Wilson, S. (2011). Movements and Memory: The Making of the Stonewall Myth. *Social Change*, 71(5), 724–751.

Asgar T. J. (2015). Good Hijabi, Bad Hijabi: The politics of women's clothing in Iran. *Journal of Georgetown University-Qatar Middle Eastern Studies Student Association*, 10 <http://dx.doi.org/10.5339/messa>

Aya Shoshan (2017): Habitus and social movements: how militarism affects organizational repertoires, *Social Movement Studies*, DOI: 10.1080/14742837.2017.1408006

Bergoffen, D. (2009), Exploiting the Dignity of the Vulnerable Body: Rape as a Weapon of War, *Philosophical Papers* 38 (3): 307–25.

Berman, P. (1993). Democracy and Homosexuality. *The New Republic*, 209(25), 17–35.

Blus-Kadosh, Inna and Hartal, Gilly (accepted). "We have knowledge that is unique": Patient activism and the promotion of trans-inclusive primary care. *Social Science and Medicine*.

Brown, M. (1997). Radical politics out of place? The curious case of ACT UP Vancouver. In: S. Pile & M. Keith (eds.), *Geographies of resistance* (pp. 152-183). Rutledge, USA and Canada.

Chatelian, M. & Asoka, K. (2015). Women and Black Lives Matter. *Dissent*, 63 (3), 54-61.

Cohen, C. J. & Jackson, S. J. (2016). Ask a feminist: A conversation with Cathy J. Cohen on Black Lives Matter, feminism, and contemporary activism. *Signs: Journal of Women in Culture and Society* 4 (4), 775-792.

Duyvendak, J. W., & Jasper, J., eds. (2015). *Players and Arenas: The Interactive Dynamics of Protest*. Amsterdam University Press.

Freeman, J. (1972-3). The tyranny of structurelessness, The Women's Liberation Movement. *Berkeley Journal of Sociology*, 17, 151-165.

Garza, A. (), Herstory of the #BlackLivesMatter movement. In: J. Hobson (ed.), *Are All the Women Still White: Rethinking Race, Expanding Feminisms* (pp. 23-28). State University of New York Press, Albany NY.

Gi Y. K. & Ha E. H. (2018). To veil or not to veil: Turkish and Iranian hijab policies and the struggle for recognition. *Asian Journal of Women's Studies*, 24 (1), 47-70.

- Gill, R. (2007). Critical respect: The difficulties and dilemmas of agency and 'choice' for feminism: A reply to Duits and van Zoonen. *European Journal of Women's Studies*, 14, 65 – 76.
- Gill-Peterson, J. (2024). Children of the Sexual Politics of Abortion and Transition. *GLQ: A Journal of Lesbian and Gay Studies*, 30(1), 75-79.
- Gould, D. (2002) Life during wartime: Emotions and the development of Act Up. *Mobilization: An International Quarterly*, 7 (2), 177-200.
- Graff, A., & Korolczuk, E. (2022). *Anti-Gender Politics in the Populist Moment*, Introduction, Routledge.
- Greenfield, T. (2007). Is it really so benign? Gender separation in Ultra-Orthodox bus lines. *Law & Ethics of Human Rights*, 1(1), pp. 237-270.
- Hacker, D. (2013). Men's groups as a new challenge to the Israeli feminist movement: Lessons from the ongoing gender war over the tender years presumption. *Israeli Studies*, 18 (3), 29-40.
- Harel, A. (2004), Benign segregation? A case study of the practice of gender separation in buses in the ultra-Orthodox community in Israel. *South African Journal on Human Rights*, 20 (1), 64-85.
- Hartal, G. and Sasson-Levy, O. (2017). ReReading homonationalism: An Israeli spatial perspective. *Journal of homosexuality*. <http://dx.doi.org/10.1080/00918369.2017.1375364>
- Herbst, A. (2013). Welfare mom as warrior mom: Discourse in the 2003 Single Mothers' protest in Israel. *Journal of Social Policy*, 42(1), 129-145.
- Jasper, J. M. (2006). *Getting your way: Strategic dilemmas in the real world*. University of Chicago Press.
- Jasper, J. M. (2008). *Getting your way*. In *Getting Your Way*. University of Chicago Press
- Katz, C. (2003). Social formations: Thinking about society, identity, power and resistance. In: Holloway et al. (eds.), *Key Concepts in Geography*, (pp. 249-265) Sage, London.
- Kwan, S. (2009). Framing the fat body: Contested meanings between government, activists and industry. *Sociological Inquiry*, 79 (1), 25-50.
- Lavie, S. (2014). *Wrapped in the Flag of Israel: Mizrahi Single Mothers and Bureaucratic Torture*. Oxford: Berghahn Books.
- Misgav, C. (2015). With the current, against the wind: Constructing spatial activism and radical politics in the Tel-Aviv Gay Center. *ACME: An International E-Journal for Critical Geographies*, 14 (4), 1208-1234.
- Nawojski, R., Pluta, M., & Zielińska, K. (2018). The Black Protests: A Struggle for (Re) Definition of Intimate Citizenship. *Praktyka Teoretyczna*, 30(4), 51-74.

- O'Keefe, T. (2011) Flaunting our way to freedom? SlutWalks, gendered protest and feminist futures. In: *New Agendas in Social Movement Studies*. National University of Ireland Maynooth.
- Pile, S. (1997). Introduction: Opposition, political identities and spaces of resistance. In: S. Pile & M. Keith, (eds.), *Geographies of Resistance* (pp. 1-32). Rutledge, USA and Canada.
- Povey, T. (2012). The Iranian women's movement in its regional and international context. In: E. Rostami-Povey & T. Povey (Eds.), *Women, Power and Politics in the 21st Century Iran* (pp. 169-182). New York and London, Routledge.
- Roediger, D. (2016). Making solidarity uneasy: Cautions on a keyword from Black Lives Matter to the past. *American Quarterly*, 68 (2), 223-248.
- Rose, M. (2011). Pro-life, pro-woman? Frame extension in the American antiabortion movement. *Journal of Women, Politics & Policy*, 32(1), 1-27.
- Sarah Maddison & Greg Martin (2010): Introduction to 'Surviving Neoliberalism: The Persistence of Australian Social Movements', *Social Movement Studies: Journal of Social, Cultural and Political Protest*, 9:2, 101-120.
- Sasson-Levy, O. & Rapoport, T. (2003). Body, gender and knowledge in protest movements: The Israeli case. *Gender and Society* 17(3), 379-403
- Shmuluvitz, S. (2011). The Saudi Women2Drive campaign: Just another protest in the Arab Spring? *Tel Aviv Notes: An Update on Middle Eastern Developments*, 5 (14), 1-4.
- Strichman, N. (2018). Past achievements and future directions of women's and feminist organizations in Israel. A participatory action research project. *Dafna fund and the National Council of Jewish Women (NCJW)*.
- Yacobi, H. (2007). The NGOization of space: dilemmas of social change, planning policy, and the Israeli public sphere. *Environment and planning D: Society and Space*, 25, 745-758.
- Yang, G. (2016). Narrative agency in hashtag activism: The case of #BlackLivesMatter. *Media and Communication*, 4 (4), 13-17.
- Zilber, T. B. (2002). Institutionalization as an interplay between actions, meanings and actors: The case of a rape crisis center in Israel. *Academy of Management Journal*, 45 (1), 234-254.